

ስልጠናው ለማዘጋጀት የሚጠቅሙ መሠረታዊ ነጥቦች

መግቢያ: የሥርዓተ-ጾታ እና ጾታ ጽንሰ-ሀሳብ መረዳት

የሥርዓተ-ጾታ ትንታኔ 1: በቤተሰብ ደረጃ (በወንዶችና በሴቶች መካከል) የሥራ ድርሻና ኃላፊነቶች መለየት

የሥርዓተ-ጾታ ትንተና- ክፍል 2: በቤተሰብ ደረጃ (በወንዶችና በሴቶች መካከል) የሥራ ድርሻና ኃላፊነቶች መለየት

የሥርዓተ-ጾታ ትንተና- ክፍል 3: ሥርዓተ-ጾታን መሠረት ያደረገ የህብት ተደርጎሽነት እና መቆጣጠር ትንተና

የሥርዓተ-ጾታ ትንተና- ክፍል 4:

የሥርዓተ-ጾታ ድርጊት-መርህ ግብር ማዘጋጀት

የሥነ-ምግባር ግንዛቤ ለማሳደግ የተዘጋጀ
የሰልጠና ማንግላት

Training manual for
Gender Awareness Raising

አካባቢያዊ ግንዛቤ ለማሳደግ አርሶ አደሮች ገበያ ተኮር የአትክልት/ፍራፍሬ ልማት አጋዥ
ፕሮጀክት (ኢትዮ-ሸፕ)

ማውጫ

1.	ስልጠናው ለማዘጋጀት የሚጠቅሙ መሠረታዊ ነጥቦች	5
2.	መግቢያ	6
2.1.	ደረጃ 1. የሥርዓተ-ይዘት እና ጾታ ጽንሰ-ሀሳብ መረዳት.....	6
3.	የሥርዓተ-ይዘት ትንታኔ.....	8
3.1.	ሰነድ/ ቅጽ 1፣ ደረጃ 2. በቤተሰብ ደረጃ (በወንዶችና በሴቶች መካከል) የሥራ ድርሻና ኃላፊነቶች መለየት.....	8
4.	የሥርዓተ-ይዘት ትንታኔ ሰነድ 3	10
4.1.	ደረጃ 3. ዋና ዓላማው በገጠሩ አርሶ አደሮች ወንዶችን፣ ሴቶችን ወንዶች ልጆችንና ልጃገረዶችን ጨምሮ እለት ተእለት የሥራ ጫና ለማወቅና እያንዳንዱ ሥራ ለመከወን የሚፈጅው ጊዜ ለመገመት ይረዳል።.....	10
5.	የሥርዓተ-ይዘት ትንተና- ክፍል 3.....	12
5.1.	ደረጃ 4. ሥርዓተ-ይዘትን መሠረት ያደረገ የሀብት ተደርራሽነት እና መቆጣጠር ትንተና.....	12
6.	ታርክ ይታወቁ ጉዳዮች በተመለከት ከስነ-ጾታ ጋር የተያያዙ ታሪኮች.....	14
7.	የፍቅር ቀን ማጠቃለያ.....	15
7.1.	ደረጃ 5. የማጠቃለያ ክፍል	15
8.	የሥርዓተ-ይዘት ትንታኔ መተግበርያ 4	16
8.1.	ደረጃ 6. የሥርዓተ-ይዘት ድርጊት-መርሀ ግብር ማዘጋጀት.....	16

የስልጠና ፕሮግራም የጊዜ ሰሌዳ

1ኛ ቀን

ተፈላጊ ሰዓት (የሚወስደው ጊዜ)	ተግባራት
9:00 – 9:30	መግቢያ፣- ሥርዐተ-ይታ እና ጾታ ልዩነት መረዳት
9:30 – 10:15	ሰነድ/ ቅጽ 1፣ የስራ ድርሻና ሀላፊነት
10:15 – 10:45	ሰነድ/ ቅጽ 2፣ ዕለታዊ ስራ ክንውን የጊዜ ሰሌዳ
10:45 – 11:15	ሰነድ 3፣ ሀብትን የመገልገልና የማግኘትና የመቆጣጠር ቁጥጥር ሐላፊነት
11:15 – 11:30	ውይይት/ማጠቃለያ

2ኛ ቀን

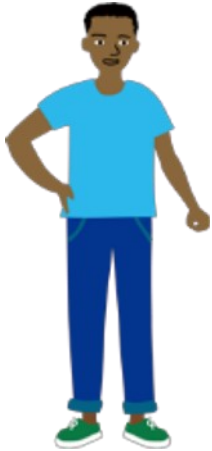
ተፈላጊ ሰዓት የሚወስደው ጊዜ	ተግባራት
9:00 – 10:15	ማጠቃለያ/ ሰነድ 4፣ ሥርዓተ-ይታ የድርጊት መርሃ ግብር ዝግጅት

1. ስልጠናው ለማዘጋጀት የሚጠቀሙ መሠረታዊ ነጥቦች

- ሥልጠናው ከመዘጋጀቱ በፊት ባልና ሚስት አርሶ አደሮች በጋራ የስልጠናው ተሳታፊ እንዲሆኑ ማነሳሳትና ማረጋገጥ፤
- በቡድን ውይይት ክፍለ ጊዜ ሴቶችና ወንዶች በአንድ ላይ በማስቀመጥ ሀሳባቸውን እርስ በርስ በነጻነት አንዲለዋወጡ ማረጋገጥ፤
- አስተባባሪው/ዋ (የሥርዓተ ስታ ባለሙያ ወይም የልማት ሠራተኛ) የሁሉንም አርሶ አደሮች ንቁ ተሳትፎ ስለመኖሩ እርግጠኛ መሆን ያስፈልጋል፤
- አርሶ አደሮች የእያንዳንዱ ተሳታፊ ድርጊት ሂደትን መከታተል፤ ለምን ዓላማ መደረጉን መረዳታቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል፤
- በወንድና በሴት መካከል ያለ የሥራ ጫናና ሃላፊነት በእኩል ቢዳረስ ያለውን ጥቅም ግንዛቤን በማስረጃ የሴቶችን የሥራ ጫና በመቀነስ ዙሪያ ተሳታፊዎች እንደተረዱ መረዳታቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

ግንዛቤ ማስጨበጫ ቅስቀሳ ግንዛቤአቸው ከተሻሻለ በኋላ፦

- ✦ ስልጠናው የወንዶችን ግንዛቤ ከፍ በማድረግ የሴቶች ከባድ የሥራ ጫና መንስኤ በእርሻ ስራ ሳይወሰን ቤተሰባቸውን ለመንከባከብ የሚከናወኑባቸው የሚያከናውኗቸው የቤት ሥራዎችን ይጨምራል፤
- ✦ ስልጠናው የወንዶች ግንዛቤ ከፍ በማድረግ ባሎች ሚስቶቻቸውን በማገዝ የሴቶችን በእርሻ ተግባራት ይበልጥ ውጤታማ እንዲሆኑ ያስችላል፤
- ✦ ሴቶች ለገቢ ማስገኛ ስራ የሚሆን ተጨማሪ ግዜ ስለሚያገኙ የቤተሰቡን ገቢ ያሳድጋል።

በስልጠና ላይ የተወሰኑትን አርሶ አደሮች በውይይት ሰዓት ደካማ ተሳትፎ እንደሚያሳዩ ይታወቃል። በዚህ ሁኔታ የስልጠናው አስተባባሪው/ዋ የተሳታፊዎች አስተያየታቸውን እንዲያቀርቡ መጠየቅ ይገባል።

2. መግቢያ

2.1. ደረጃ 1. የሥርዓተ-ይቅርታ እና ጾታ ጽንሰ-ሀሳብ መረዳት ዓላማ

በሥርዓተ-ይቅርታ እና በጾታ መካከል ያለው ልዩነት ለመረዳት

የሚፈጅው ጊዜ

30 ደቂቃ

አስፈላጊ ቁሳቁሶች

ተገላጭ ቻርት * ማስመሪያ * የመጻፍ ማርከር

2.2. የስልጠናውን ትግበራ ሂደት

ሂደት	ተግባራት/ ድርጊት
ደረጃ 1	የእንኳን ደህና መጣችሁና የእርስ በርስ ትውውቅ፣ የሥርዓተ-ይቅርታ ግንዛቤን ለማሳደግ የስልጠናው ዓላማና ያስፈለገበት ምክንያት ለተሳታፊዎች ገለጻ ማድረግ።
ደረጃ 2	ተሳታፊዎችን ስለ ሥርዓተ-ይቅርታ የሰሙት ነገር ካለ መጠየቅና መልሳቸውንም በተቻለ መጠን ሙሉ በሙሉ መመዘገብ ያስፈልጋል።
ደረጃ 3	<ul style="list-style-type: none"> ➢ ሁሉም ተሳታፊዎች ምንም የሰሙት ነገር ከሌለ፣ ወደ ድርጊት 4 ይቀጥሉ ➢ ከተሳታፊዎች መካከል የሰሙት ነገር ካለ ግን የሚከተሉትን ዓረፍተ ነገሮች አንድ በአንድ ለተሳታፊዎች አንብቡላቸው። ➢ በመቀጠልም እያንዳንዱ አረፍተ ነገር የሚገልጸው “ሥርዓተ-ይቅርታ” አልያም “ጾታ” መሆኑ መጠየቅ። በቅድሚያ “ሥርዓተ-ይቅርታ” የሚሉትን እጃቸውን አንድያወጡ መጠየቅ፣ በማስከተል “ጾታ” ነው የሚሉትን እጃቸውን አንድያወጡ አድል ይሰጣቸው። ➢ ተገላጭ ቻርት ላይ “ሥርዓተ-ይቅርታ” እና “ጾታ” ነው የሚሉትን ቁጥራቸው መጻፍ፣ ➢ በተቻለ መጠን የያንዳንዱ ሀሳብ ሙሉ በሙሉ መመዘገብ ያስፈልጋል፣ ይህ ተግባር ከታች የተዘረዘሩትን ስድስት(6) አረፍተ-ነገሮች ፍጻሜ ድረስ ይቀጥላል። <ul style="list-style-type: none"> (1) ሴቶች ልጅ ይወልዳሉ፣ ወንዶች መውለድ አይችሉም (ጾታ) (2) ወንዶች ጠንካራ ሲሆኑ ሴቶች ግን ለስላሳ ናቸው (ስርዓተ-ይቅርታ) (3) ሴቶች ጡት ያጠባሉ፣ ወንዶች ጡጦ ያጠባሉ (ጾታ) (4) የቤት ሥራዎችን ማከናወን የሴቶች ሃላፊነት ነው (ስርዓተ-ይቅርታ) (5) የቤተሰብ ገሮ ማሸንፍ የወንዶች ሃላፊነት/ድርሻ ነው (ስርዓተ-ይቅርታ) (6) ሴቶች በህዝባዊ ስፍራዎች መናገር የለባቸውም (ስርዓተ-ይቅርታ) <p>ስድስተኛ (6) ዓረፍተ-ነገር ከተነበበ ከላይ የተሰጡት መልሶች አንብቡላቸው። ከላይ የተገለጹት ሶስት የቤተሰብ አይነቶች ለምሳሌነት ነው። በቁልፍ አስረጃዎች ቃለ መጠይቅ ወቅት ሌሎች የቤተሰብ አይነቶች ሊገለጹ ይችላሉ ።</p>
ደረጃ 4	የአስልጣኝ ማብራሪያ፡ “ይቅርታ” ማለት በተፈጥሮ የሚገኝ እና ሁላዊ መሆኑ እንዲሁም በጊዜ ሂደት የማይቀየር መሆኑ ማብራራት፣ በተመሳሳይ መልኩ “ሥርዓተ-ይቅርታ” ከማህበራዊና ባህላዊ ሁኔታዎች ጋር የተሳሰረ በወንዶችና ሴቶች መካከል ያለውን የተዛቡ የአመለካከት ድምዳሜዎች ያመለክታል፣ በጊዜ ሂደት የሚቀየር መስተጋብር መሆኑ ማብራራት ያስፈልጋል።

ደረጃ 5	የስልጠናው ተሳታፊዎች በጾታና በሥርዓተ-ጾታ መካከል ያለውን ልዩነት በትክክል መረዳታቸውን ካረጋገጥን በኋላ፣ ከላይ ወደተዘረዘሩት ስድስት (6) ዐረፍተ-ነገሮች የሚያመለክቱት የስልጠናው ተሳታፊዎችን “ጾታ” ወይም “ሥርዓተ-ጾታ” መሆኑ እንዲያስረዱን መጠየቅና መረዳት እንዲረዱ ማድረግ።
ደረጃ 6	የስልጠናው ተሳታፊዎች በሚኖሩበት ማህበረሰብ ከዚህ በፊት የወንዶች የስራ ድርሻዎች ብቻ የሚታወቁ አሁን ግን በወንዶችና በሴቶች የሚከናወኑ ካሉ የስልጠና ተሳታፊዎችን እንዲያስረዱን መጠየቅ፣ በአንጻሩ ግን ከዚህ በፊት ለሴቶች ብቻ የተተዉ የስራ ድርሻዎች አሁን ግን በወንዶችና በሴቶች የሚከናወኑ ስራዎች ካሉ ለስልጠና ተሳታፊዎችን እንዲያስረዱን መጠየቅና እንዲያብራሩ ማድረግ። በመጨረሻ ምስልጠና ተሳታፊዎች “ሥርዓተ-ጾታ” በጊዜ ሂደት በሚኖሩበት ህብረተሰብ ጨምሮ የሚቀየር መስተጋብር መሆኑን መገንዘባቸው ማረጋገጥ/ማብራራት ያስፈልጋል።

የተሳታፊዎችን ግንዛቤ የምናረጋግጠበት ነጥቦች፦

- የስልጠና ተሳታፊ አርሶ አደሮች በሥርዓተ-ጾታ እና ጾታ መካከል ያለው ልዩነት ተረድተዋል።
- ጾታ ሊለወጥ አይችልም፤
- ሥርዓተ-ጾታ በግዜ ሂደት ሊለወጥ ይችላል ።

3. የሥርዓተ-ጾታ ትንታኔ

ሥልጠና ዝግጅት

1ኛ ቀን

2ኛ ቀን

ሥርዓተ-ጾታን መሠረት ያደረገ የሥራ ክፍፍል

3.1. ሰነድ/ ቅጽ 1፣ ደረጃ 2. በቤተሰብ ደረጃ (በወንዶችና በሴቶች መካከል) የሥራ ድርሻና ኃላፊነቶች መለየት

የሰልጠናው ዓላማ

የሰልጠናው ተሳታፊዎች በቤተሰብ ደረጃ በወንዶችና በሴቶች መካከል የሥራ ድርሻዎችና ኃላፊነቶች መለየትና ማስረዳት

የሚፈጅው ጊዜ

45 ደቂቃ

አስፈላጊ ቁሳቁሶች

ተገላጭ ቻርት* መፃፊያ ማርከር* እስክርቢቶ መፃፊያ ማርከር

3.2. በሰልጠና ጊዜ ደረጃ በደረጃ የሚሠሩ ተግባራት

ቅደም ተከተል	ዝርዝር ተግባራት																																				
ደረጃ 1	ቀዳሚ ተግባር፡- “የአምራችነት ሚና” እና “የሰነ-ተዋልዶ ሚና” (“የአምራችነት ሚና”) ሰንጠረዥ በማየት ሌላ ሰንጠረዥ በተገላጭ ቻርት ለሁሉም በግልጽ በሚታይ መልኩ መሰጠት።																																				
ደረጃ 2	በ“አምራችነት ሚና” ላይ በማመልከት የሰልጠናው ተሳታፊዎችን በቀበሌአቸው ውስጥ የሚመረቱና ለገበያ የሚቀርቡ ዋና ዋና የአትክልትና ፍራፍሬ ምርቶች እንዲያስረዱን መጠየቅ፤ በመቀጠል ከተዘረዘሩት መካከል ከሁሉም በላይ በተሻለ ጠቃሚ የሆነውን አንዲለዩ በመጠየቅ መረዳት።																																				
ደረጃ 3	የሰልጠናው ተሳታፊዎች አባላት ከተመረጡትን ምርቶች አንጻር በማገናዘብ የማምረት፣ የግብይት እና ገቢን መቆጣጠር የመሳሰሉት ከ8-10 ቁልፍ ተግባራት እንዲዘረዝሩ በመጠየቅ እያንዳንዱ ተግባር በሰንጠረዥ ኮሌም(2) ውስጥ መመዘገብ። በስተመጨረሻ የሚጻፉት ሁለት ተግባራት ለግብይት ተግባር እና ገቢን ለመቆጣጠር የተመደቡ ናቸው። ሰንጠረዥ: የአምራችነት ሚና																																				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ተራ ቁጥር</th> <th>ተግባራት</th> <th>ወንዶች</th> <th>ሴቶች</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>የችግኝ ማፍያ መደብ ማዘጋጀት</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>የአትክልት ዘር መዘራት</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>6</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>ግብይት ማከናወን</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>የቤተሰብ ገቢ መቆጣጠር</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	ተራ ቁጥር	ተግባራት	ወንዶች	ሴቶች	1	የችግኝ ማፍያ መደብ ማዘጋጀት			2	የአትክልት ዘር መዘራት			3				4				5				6				7	ግብይት ማከናወን			8	የቤተሰብ ገቢ መቆጣጠር		
ተራ ቁጥር	ተግባራት	ወንዶች	ሴቶች																																		
1	የችግኝ ማፍያ መደብ ማዘጋጀት																																				
2	የአትክልት ዘር መዘራት																																				
3																																					
4																																					
5																																					
6																																					
7	ግብይት ማከናወን																																				
8	የቤተሰብ ገቢ መቆጣጠር																																				
ደረጃ 4	በ“ማህበራዊ ድረሻዎች” “በሰነ-ተዋልዶ ሚና” ላይ በማመልከት፣ ከስር ከታች የተዘረዘሩትን የቤተሰብ እንክብካቤንና የቤት ውስጥ ዋና ስራዎች በመጥቀስ የእነሱ ሚናና ተግባራት የተረዱትን እንዲያብራሩ የሰልጠናው ተሳታፊዎችን ምን እንደሆነና በመጠየቅ መረዳት/ለተሳታፊዎች እንዲያካፍሉ ማድረግ።																																				

የመጨረሻዎቹ 2 ኮሌሞች ቋሚ ናቸው! ማን ሰብሎችን ገበያ ላይ እንደሚሸጥ እና ማን ገቢን እንደሚቆጣጠር ውይይት አድርጉ!

ደረጃ 5	በመቀጠልም የስልጠናው ተሳታፊዎችን በወንድና የሴት ቡድን መክፈል። ለሁለቱም ቡድን “የአምራችነት ሚና” እና “የማህበራዊ ሚና” የተጻፈባቸው ቅጾች ይሰጣቸው። ከተሳታፊዎች መካከል አንድ ሰው ለአንድ ቡድን በፍቃድኝነት ልምምዱን አንዲያስተባብር መሰየም።																																																																								
ደረጃ 6	እያንዳንዱ አስተባባሪ (ቡድን መሪ) የትኞቹ ተግባራት በወንዶች ወይም በሴቶች የሚሰሩ መሆናቸውን የቡድኑ አባላትን መጠየቅ አለበት። መልሱ ‘ወንዶች’ ወይ ‘ሴቶች’ ከሆነ አንዴ ብቻ በጽታው ትይዩ ሳጥን የቲክ ምልክት ማድረግ፣ ‘ሁለቱንም በእኩል ይሳተፋሉ ከሆነ በሁለቱንም ትይዩ አንዴ የቲክ ምርልክት (tick) ማድረግ። ባንጻሩ ሁለቱንም ተሳትፎ የላቸውም ከሆነ ምንም ምርልክት አለማድረግ።																																																																								
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="3" style="text-align: left; padding: 5px;"><u>የአምራችነት ሚና</u></th> <th colspan="3" style="text-align: left; padding: 5px;"><u>የስነ-ተዋልዶና ማህበራዊ ሚናዎች</u></th> </tr> <tr> <th style="width: 33%; padding: 5px;">ተግባራት</th> <th style="width: 33%; padding: 5px;">ወንዶች</th> <th style="width: 33%; padding: 5px;">ሴቶች</th> <th style="width: 33%; padding: 5px;">ተግባራት</th> <th style="width: 33%; padding: 5px;">ወንዶች</th> <th style="width: 33%; padding: 5px;">ሴቶች</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">የችግኝ መደብ ማዘጋጀት</td> <td></td> <td></td> <td style="padding: 5px;">ምግብ ማብሰል</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ግብአት መግዛት</td> <td></td> <td></td> <td style="padding: 5px;">ልብስ ማጠብ</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ልብስ ማጠብ</td> <td></td> <td></td> <td style="padding: 5px;">ውሃ መቅዳት</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ችግኝ ማዘዋወር</td> <td></td> <td></td> <td style="padding: 5px;">የማገዶ እንጨት ማምጣት</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ማረም</td> <td></td> <td></td> <td style="padding: 5px;">ልጆች መንከባከብ</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ማዳበሪያ መጠቀም</td> <td></td> <td></td> <td style="padding: 5px;">ታማሚን መንከባከብ</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ማድረግ</td> <td></td> <td></td> <td style="padding: 5px;">ማስፈጨት/</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ምርት መሰብሰብ/ ማጨድ</td> <td></td> <td></td> <td style="padding: 5px;">ቤት መገንባት/ መጠገን</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ምርት መሸጥ</td> <td></td> <td></td> <td style="padding: 5px;">የቤተሰብ ደህንነት የመቆጣጠር ሚና</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ገቢን መቆጣጠር</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <div style="background-color: #e67e22; color: white; padding: 10px; margin-top: 10px; text-align: center;"> <p>እያንዳንዱ ተግባር የመከወን እለታዊ ሃላፊነት የማን አንደሆነ ለስልጣኖቹ ቡድን አባላትን መጠይቅ ጠይቁ። አልፎ አልፎ ብቻ የሚሰሩት ከሆነ ግን ምንም ምልክት አታድርጉ።</p> </div>	<u>የአምራችነት ሚና</u>			<u>የስነ-ተዋልዶና ማህበራዊ ሚናዎች</u>			ተግባራት	ወንዶች	ሴቶች	ተግባራት	ወንዶች	ሴቶች	የችግኝ መደብ ማዘጋጀት			ምግብ ማብሰል			ግብአት መግዛት			ልብስ ማጠብ			ልብስ ማጠብ			ውሃ መቅዳት			ችግኝ ማዘዋወር			የማገዶ እንጨት ማምጣት			ማረም			ልጆች መንከባከብ			ማዳበሪያ መጠቀም			ታማሚን መንከባከብ			ማድረግ			ማስፈጨት/			ምርት መሰብሰብ/ ማጨድ			ቤት መገንባት/ መጠገን			ምርት መሸጥ			የቤተሰብ ደህንነት የመቆጣጠር ሚና			ገቢን መቆጣጠር					
<u>የአምራችነት ሚና</u>			<u>የስነ-ተዋልዶና ማህበራዊ ሚናዎች</u>																																																																						
ተግባራት	ወንዶች	ሴቶች	ተግባራት	ወንዶች	ሴቶች																																																																				
የችግኝ መደብ ማዘጋጀት			ምግብ ማብሰል																																																																						
ግብአት መግዛት			ልብስ ማጠብ																																																																						
ልብስ ማጠብ			ውሃ መቅዳት																																																																						
ችግኝ ማዘዋወር			የማገዶ እንጨት ማምጣት																																																																						
ማረም			ልጆች መንከባከብ																																																																						
ማዳበሪያ መጠቀም			ታማሚን መንከባከብ																																																																						
ማድረግ			ማስፈጨት/																																																																						
ምርት መሰብሰብ/ ማጨድ			ቤት መገንባት/ መጠገን																																																																						
ምርት መሸጥ			የቤተሰብ ደህንነት የመቆጣጠር ሚና																																																																						
ገቢን መቆጣጠር																																																																									
ደረጃ 7	እሁን ወደ ማጠቃለያ ክፍለ-ጊዜ ደርሰናል። የእያንዳንዱ ቡድን የሰራው በመጠይቅ የአምራችነት ተግባራት በተመለከተ የተኞቹ ተግባራት በወንዶች እና በሴቶች መካከል እንዴት እንደተከፋፈሉ በጋራ ውይይት ማድረግ ሁለቱ ቡድኖች የሰሩትን ማነጻጸር																																																																								

ከግምት ውስጥ መግባት ያለባቸው ነጥቦች፡-

- የሴቶችን ከፍተኛው የስራ ተሳትፎ ማህበራዊ ኃላፊነት ማለትም ከባድና አምራች ባልሆኑ የቤትና የቤተሰብ አባላት ጥበቃና እንክብካቤን ጋር የተቆራኘ ነው። ይህም በገብያና በግብይትና ገቢን መቆጣጠር ያላቸው ተሳትፎ እነስተኛ ስለሚያደርገው የሴቶች በግብርና ተሳትፎ (በምርት እና በግብይት ላይ) ዝቅተኛ ሊያደርገው ይችላል።
- በማህበራዊ ኃላፊነቶች ረገድ ሙሉ ለሙሉ በሚባል መልኩ የሴቶች ኃላፊነት ነው ሊባል ይቻላል።

ማገናኘብያ ነጥቦች፡-

- የሴቶች በሆርቲካልቸር በአትክልት ሰብሎች ምርት ማምረት ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያበረክታሉ።
- ሴቶች ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ኃላፊነቶች በመወጣት ከፍተኛ ጫና ይሸከማሉ። ወንዶች ደግሞ ከሴቶች ሲነጻጸር በእጅጉ ያነሰ ጫና ይኖርባቸዋል።

4. የሥርዓተ-ጾታ ትንታኔ ሰነድ 3

ሥልጠና ዝግጅት

1ኛ ቀን

2ኛ ቀን

ዕለታዊ የስራ ክንውን የጊዜ ሰሌዳ

4.1. ደረጃ 3 ዋና ዓላማው በገጠሩ አርሶ አደሮች ወንዶችን፣ ሴቶችን ወንዶች ልጆችንና ልጃገረዶችን ጨምሮ እለት ተእለት የሥራ ጫና ለማወቅና እያንዳንዱ ሥራ ለመከወን የሚፈጅው ጊዜ ለመገመት ይረዳል።

የሰልጠናው አላማ፡-

ተሳታፊዎች በቤተሰብ ደረጃ የወንድና የሴቱ የሥራ ድርሻና ኃላፊነቶች መረዳት

ለሰልጠናው የሚያስፈልግ ግዜ፡-

30 ደቂቃ

አስፈላጊ ቁሳቁሶች

ተገላጭ ቻርት* ማስመሪያ * መጻፊያ ማርከር

4.2. ደረጃ በደረጃ የሚሰሩ ተግባራት

ቅደም ተከተል	ዝርዝር ተግባራት																																												
ደረጃ 1	<p>ወንድና ሴቶች ተሳታፊዎች ለሁለት(2) በመክፈል ቡድኖችን እንዲመሰርቱ ማድረግ።</p> <p>“ዕለታዊ የስራ ክንውን መቁጠሪያ” ሰንጠረዥ በመጠቀም የሥራ ድርሻቸውን በሰንጠረዥ ላይ እንዲጽፉ ይደረጋል።</p> <p>አስተባባሪው/ዋ ከተሳታፊዎች ከእያንዳንዱ ቡድን አንድ ሰው መርጦ/ጣ የቡድን ሥራው እንዲረዱ ያደርጋል/ታደርጋለች።</p>																																												
ደረጃ 2	<p>በመስኖ ወቅት የስራ ቀን እንዲመርጡ በማድረግ በመውሰድ ለያንዳንዱ ቡድን የወንዶችና የሴቶች የሥራ ድርሻዎችና ሃላፊነቶች በተመለከተ ጥያቄ በመጠየቅ ማብራሪያና ይሰጣሉ። ሙብት አላቸው።</p>																																												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">የሴቶች እለታዊ ስራ በገጠር ህብረተሰብ</th> <th colspan="2">የወንዶች እለታዊ ስራ በገጠር ህብረተሰብ</th> </tr> <tr> <th>ሰዓት</th> <th>ተግባሮች</th> <th>ሰዓት</th> <th>ተግባሮች</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ከነጋቱ 11 ሰዓት</td> <td>ከእንቅልፍ መንቃት / ወተት ማለብ</td> <td>ከነጋቱ 11 ሰዓት</td> <td>የቤትና የቤተሰብ አባላት ደህንነት ፍተሻ</td> </tr> <tr> <td>ከጠዋቱ 1 ሰዓት</td> <td>ቁርስ ማዘጋጀት</td> <td>ከጠዋቱ12 ሰዓት</td> <td>ከእንቅልፍ መንቃት / ደህንነት ፍተሻ</td> </tr> <tr> <td>ከጠዋቱ2 ሰዓት</td> <td>በአማድ አፈር ማከም</td> <td>ከጠዋቱ1:30 ሰዓት</td> <td>ቁርስ መመገብ</td> </tr> <tr> <td>ከጠዋቱ 3ሰዓት</td> <td>በማሳ መስራት</td> <td>ከጠዋቱ 2 ሰዓት</td> <td>የስራ ስምሪት መስጠት</td> </tr> <tr> <td>ከቀኑ 6 ሰዓት</td> <td>ምሳ ማዘጋጀት</td> <td>ከጠዋቱ 3 ሰዓት</td> <td>በማሳ መስራት</td> </tr> <tr> <td>ከቀኑ 7ሰዓት</td> <td>የምግብ እቃ ማጠብ/ ከብቶች መመገብ/ ውሃ መቅዳት/ እንጨት መልቀም/ ወተት ማለብ</td> <td>ከቀኑ 7 ሰዓት</td> <td>ምሳ መመገብ እረፍት</td> </tr> <tr> <td>ከቀኑ 11 ሰዓት</td> <td>እራት ማዘጋጀት</td> <td>ከቀኑ 10 ሰዓት</td> <td>ጓደኞች ማግኘት</td> </tr> <tr> <td>ከቀኑ 12 ሰዓት</td> <td>ከብት ማሰማራት / ልጆች ማጠብ</td> <td>ከምሽቱ 1 ሰዓት</td> <td>ለእራት እረፍት</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>ከሌሊቱ 4 ሰዓት</td> <td>ወደ መኝታ</td> </tr> </tbody> </table>	የሴቶች እለታዊ ስራ በገጠር ህብረተሰብ		የወንዶች እለታዊ ስራ በገጠር ህብረተሰብ		ሰዓት	ተግባሮች	ሰዓት	ተግባሮች	ከነጋቱ 11 ሰዓት	ከእንቅልፍ መንቃት / ወተት ማለብ	ከነጋቱ 11 ሰዓት	የቤትና የቤተሰብ አባላት ደህንነት ፍተሻ	ከጠዋቱ 1 ሰዓት	ቁርስ ማዘጋጀት	ከጠዋቱ12 ሰዓት	ከእንቅልፍ መንቃት / ደህንነት ፍተሻ	ከጠዋቱ2 ሰዓት	በአማድ አፈር ማከም	ከጠዋቱ1:30 ሰዓት	ቁርስ መመገብ	ከጠዋቱ 3ሰዓት	በማሳ መስራት	ከጠዋቱ 2 ሰዓት	የስራ ስምሪት መስጠት	ከቀኑ 6 ሰዓት	ምሳ ማዘጋጀት	ከጠዋቱ 3 ሰዓት	በማሳ መስራት	ከቀኑ 7ሰዓት	የምግብ እቃ ማጠብ/ ከብቶች መመገብ/ ውሃ መቅዳት/ እንጨት መልቀም/ ወተት ማለብ	ከቀኑ 7 ሰዓት	ምሳ መመገብ እረፍት	ከቀኑ 11 ሰዓት	እራት ማዘጋጀት	ከቀኑ 10 ሰዓት	ጓደኞች ማግኘት	ከቀኑ 12 ሰዓት	ከብት ማሰማራት / ልጆች ማጠብ	ከምሽቱ 1 ሰዓት	ለእራት እረፍት			ከሌሊቱ 4 ሰዓት	ወደ መኝታ
የሴቶች እለታዊ ስራ በገጠር ህብረተሰብ		የወንዶች እለታዊ ስራ በገጠር ህብረተሰብ																																											
ሰዓት	ተግባሮች	ሰዓት	ተግባሮች																																										
ከነጋቱ 11 ሰዓት	ከእንቅልፍ መንቃት / ወተት ማለብ	ከነጋቱ 11 ሰዓት	የቤትና የቤተሰብ አባላት ደህንነት ፍተሻ																																										
ከጠዋቱ 1 ሰዓት	ቁርስ ማዘጋጀት	ከጠዋቱ12 ሰዓት	ከእንቅልፍ መንቃት / ደህንነት ፍተሻ																																										
ከጠዋቱ2 ሰዓት	በአማድ አፈር ማከም	ከጠዋቱ1:30 ሰዓት	ቁርስ መመገብ																																										
ከጠዋቱ 3ሰዓት	በማሳ መስራት	ከጠዋቱ 2 ሰዓት	የስራ ስምሪት መስጠት																																										
ከቀኑ 6 ሰዓት	ምሳ ማዘጋጀት	ከጠዋቱ 3 ሰዓት	በማሳ መስራት																																										
ከቀኑ 7ሰዓት	የምግብ እቃ ማጠብ/ ከብቶች መመገብ/ ውሃ መቅዳት/ እንጨት መልቀም/ ወተት ማለብ	ከቀኑ 7 ሰዓት	ምሳ መመገብ እረፍት																																										
ከቀኑ 11 ሰዓት	እራት ማዘጋጀት	ከቀኑ 10 ሰዓት	ጓደኞች ማግኘት																																										
ከቀኑ 12 ሰዓት	ከብት ማሰማራት / ልጆች ማጠብ	ከምሽቱ 1 ሰዓት	ለእራት እረፍት																																										
		ከሌሊቱ 4 ሰዓት	ወደ መኝታ																																										

	ከምሽቱ 2 ሰዓት	እራት	
	ከምሽቱ 3 ሰዓት	የምግብ እቃ ማጠብ	
	ከምሽቱ 4 ሰዓት	ገላ መታጠብ	
	ከምሽቱ 5 ሰዓት	ወደ መኝታ	

ሰልጠናው በማስፈጸም ሂደት ጠቃሚ ቅምጃ/ጥቆማዎች፣ እየተተገበረ /አየሆነ ሰላልው ፍንጭ

- ሴቶች ቀን ሙሉ በስራ የሚጠመዱ ሲሆን ወንዶች ግን ለእረፍትና ለመዘናናት የሚተርፍ ጊዜ አላቸው
- ሴቶች ለሰልጠና የሚተርፍ ጊዜ አይኖራቸውም እንዲሁም ተጨማሪ ጊዜ ሰብልን ለማምረት ላይኖራቸው ይችላል።

ማገናኘብያ ነጥቦች፡-

- በባድ የስራ ጫና ምክንያት ሴቶች በሰልጠና መሳተፍ ሊገታቸውና ሰብል ለማምረት ጊዜ ላይኖራቸው ይችላል።
- ወንዶች በእርሻ ሰራ የሚያጠፉት ጊዜ ኢምጎት ነው ሊባል ይችላል

5. የሥርዓተ-ይዘት ትንተና- ክፍል 3

በሀብት የመገልገልና ሃብት ይማግኘትና የመቆጣጠር

5.1. ደረጃ 4. ሥርዓተ-ይዘትን መሠረት ያደረገ የሀብት ተደራሽነት እና መቆጣጠር ትንተና

የስልጠናው አላማ:-

በቤተሰብ ደረጃ ሴቶች በባሎቻቸው (በወንዶችና በሴቶች መካከል) ማን ምን ዓይነት የሀብት ባለቤትነት ተደራሽነት እና የመቆጣጠር በዋናነት ውሳኔ ሰጪው ማንው? በሥርዓተ-ይዘት መሠረት በቤተሰብ የሚያስከትሉትን ኢኮኖሚ የሙብትና የስልጣን ለዩነት ካለ

ሥልጠናው የሚወስደው ጊዜ:-

30 ደቂቃ

የሚያስፈልጉ ቁሳቁሶች:-

ተገላጭ ቻርት* ማስመሪያ * መጻፊያ ማርከር

5.2. ደረጃ በደረጃ የሚሠሩ ተግባራት

ሂደት	ዋና ዋና ተግባሮች																								
ደረጃ 1	<p>ቀጥሎ የተመለከተው ከታች ያለው ሰንጠረዥ በመከተል በተገላጭ ቻርት ላይ “የሀብት ባለቤትነትና ተደራሽነት” እና “የሀብት መቆጣጠር” (“Access to Resources” and “Control of Resources”) የሚያሳይ ሰንጠረዥ ለሁሉም ተሳታፊ በግልጽ በሚታይ መልኩ ጻፊ/ጻፍ። በመቀጠል የቃላቶች ትጉም ማለትም ሀብት፣ ተደራሽነት (Access)፣ መቆጣጠር (Control) ምን ማለት እንደሆነ ማብራራት።</p> <ul style="list-style-type: none"> - ሀብት:- አርሶ አደሮች የያዙት/ የሚጠቀሙት ማንኛውም ጥሪት፣ መሬት፣ የእርሻ መሳሪያዎች፣ ሰብሎች፣ የቤት እንስሳት፣ ወዘተ ያካትታል። - ተደራሽነት ባለቤትነት:- ሃብቱን ለመጠቀም ያለው እድል መብት። - መቆጣጠር :- እያንዳንዱ ሀብት እንዴት መጠቀም እንዳለባቸው በዋናነት ውሳኔ የመስጠት ስልጣን መብት ያለው ማንው? ማን ይጠቀምበታል? መች መሸጥ አለበት ወዘተ የሚወስነው ማወቅን ይመለከታል። 																								
ደረጃ 2	<p>ቅድሚያ “የሃብት ተደራሽነት ባለቤትነት” ሰንጠረዥ ላይ በማመላከት፣ ከስሩ የዘረዘሩትን የቤተሰብ የሀብት አይነቶች በተመለከት የስልጠናው ተሳታፊ አርሶ አደሮች ቡድን ከፍተኛ ጠቀሜታ ያላቸው የአትክትና ሰብሎች አንዲዘረዝሩ በመጠየቅ በሰንጠረዥ ክፍት መስመር መመዘገብ። በማስከተል ለስልጠናው ተሳታፊ ቡድን አባላት ከተዘረዘሩት የሀብት አይነቶች ያልተካተቱ ነገር ግን ለቤተሰባቸው ገቢ ምንጭነት በጣም ወሳኝ የሆኑ ሀብት ሀብቶች እንዲጠቅሱ መጠየቅና መመዘገብ። ቀጥሎ በ“የሀብት መቆጣጠር” ርእስ የተዘጋጁ ሰንጠረዦች ሶስት (3) ቅጅ ማዘጋጀት</p> <p>ሥርዓተ-ይዘትን መሠረት ያደረገ የሀብት ተደራሽነትና ባለቤትነትና መቆጣጠር</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">ሀብት/ አግልግሎት</th> <th colspan="2">መጠቀም</th> <th colspan="2">መቆጣጠር</th> </tr> <tr> <th>ወንዶች</th> <th>ሴቶች</th> <th>ወንዶች</th> <th>ሴቶች</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>መሬት</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓✓</td> <td></td> </tr> <tr> <td>የእርሻ መሳርያ</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓✓</td> <td></td> </tr> <tr> <td>የወተት ላም</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓✓</td> <td>✓</td> </tr> </tbody> </table>	ሀብት/ አግልግሎት	መጠቀም		መቆጣጠር		ወንዶች	ሴቶች	ወንዶች	ሴቶች	መሬት	✓	✓	✓✓		የእርሻ መሳርያ	✓	✓	✓✓		የወተት ላም	✓	✓	✓✓	✓
ሀብት/ አግልግሎት	መጠቀም		መቆጣጠር																						
	ወንዶች	ሴቶች	ወንዶች	ሴቶች																					
መሬት	✓	✓	✓✓																						
የእርሻ መሳርያ	✓	✓	✓✓																						
የወተት ላም	✓	✓	✓✓	✓																					

የስልጠናው ተሳታፊ ቡድን አባላት ለቤተሰባቸው ገቢ ምንጭነት በጣም ወሳኝ የሆኑ 3 ሀብቶች ይወስናሉ። አንዱ ከአትክልት ሰብል ጋር የተያያዘ ሲሆን ሁለት ደግሞ ከማንኛውም የገቢ ምንጭነት የሚውል ይሆናል።

	ዶሮ እርባታ	✓	✓	✓	✓✓
	ስልጠና	✓	✓	✓✓	
ደረጃ 3	የስልጠናው ተሳታፊዎች በጾታቸው ለሁለት ቡድን መካፈል። ለእያንዳንዱ ቡድን “የሀብት ባለቤትነት ተደራሽነት” እና “የሀብት መቆጣጠር” ቅጾች ማደል። ከተሳታፊዎች መካከል አንድ ሰው ለአንድ ቡድን በፍቃደኝነት በመሰየም ልምምዱን አንዲያስተባብር ማድረግ።				
ደረጃ 4	እያንዳንዱ ቡድን መሪ ለቡድኑ አባላት ማን ወንዶች ወይስ ሴቶች - የመጠቀም እድል አለው? በማለት ትጠይቃለች ። መልሱ ‘ወንዶች’ ወይ ‘ሴቶች’ ከሆነ አንዴ ብቻ በጾታው ትይዩ የቲክ ሳጥን ምልክት ማድረግ፤ መልሱ ‘ሁለቱንም’ በእኩልነት ከሆነ በሁለቱንም ትይዩ አንድ አንድ ጊዜ ምርልክት (tick) ማድረግ። ባንጻሩ ሁለቱንም ተደራሽነት የላቸውም ከሆነ ምንም ምርልክት አለማድረግ።				
ደረጃ 5	ቅጾቹ በመሙላት ሂደት መጀመርያ “የሀብት ተደራሽነት” ሰንጠረዥ ከጨረሱ በኋላ ወደ “ሀብት መቆጣጠር” ሰንጠረዥ ይቀጥሉ ። ቡድን መሪዎ ለቡድኑ አባላት ከተዘረዘሩት ሀብቶች አንድ በአንድ በመጥቀስ ማን ነው ወንዶች ወይስ ሴቶች - ይህ ሀብት የመቆጣጠር ስልጣን ያለው? በማለት ትጠይቃለች። ይህ ተግባር እስከ ዝርዝሩ መጨረሻ ድረስ ይቀጥላል።				
ደረጃ 6	ወደ ማጠቃለያ ውይይት ተመለሱ። የእያንዳንዱ ቡድን የሰራው በማነጻጸር የትኞቹ - ወንዶች ወይስ ሴቶች- የመጠቀም መብት አንዲሁም የትኞቹ የመቆጣጠር ስልጣን መብት እንደተለያዩ እንዳላቸው ውይይት ማድረግ።				

ታሳቢ የሚደረጉ ነጥቦች፦

- ሴቶች የቤተሰብ የሀብት የመጠቀም መብት ቢኖራቸውም ሀብቱን የመቆጣጠር ስልጣን ግን አናሳ ነው ። በተቃራኒው ግን ወንዶች ሙሉ ለሙሉ ሊባል በሚችል ያለውን ሀብት ይቆጣጠራሉ።
- ማንም ሰው በማይቆጣጠረው ሀብት ላይ ውሳኔ መስጠት አይችልም።
- በአንድ ቤተሰብ ገቢ ወሳኝ ሚና ያላቸው ሀብቶች በተወሰኑ የቤተሰቡ አባላት በብቸኝነት የተቆጣጠሩት ከሆነ በቤተሰቡ ኢኮኖሚ አሉታዊ ተጽእኖ የማድረስ እድሉ ከፍተኛ ነው።

ቁልፍ የማንዛቤ አመላካች ነጥቦች

- በአንድ ቤተሰብ ውስጥ ሴቶች ሀብትን የመቆጣጠር ስልጣን አለመኖር ከውሳኔ-ሰጭነት ውጭ ያደርጋቸዋል።

6. ታርክ ያታዊ ጉዳዮች በተመለከት ከስነ-ጾታ ጋር የተያያዙ ታሪኮች

6.1. ቀጥሎ የተሰጠው ታሪክ አላማው በፕሮጀክቱ ለታቀፉ አርሶ አደሮች በገሀዱ አለም ያለ ታሪክ በማስረዳት ከሥርዓተ-ጾታ ስልጠናው ያገኙትን እውቀት በተግባር ካዋሉት ምን አይነት ጥቅም አንደሚያስገኝላችው ግልጽ ስእል ለመስጠት ነው።

6.1.1. ሳጥን 1 /Column1: ስለ አንድ በግብርና የሚተዳደር ቤተሰብ አባወራ ታሪክ

ከእለታት አንድ ቀን ለመሰብሰብ የደረሰ ቲማቲምን ለመሸጥ በማሰብ በጠዋቱ ከቤት ወጥቼ ገበያ ፍላጋ ተጓዘኩኝ። እኔ ፋቅ ገበያ ፍላጋ ላይ ስደከም አንድ ገዥ ወደ ቤቴ መጣና ሚስቴን አገኛት። ሰውየው ሚስቴን ቲማቲም ትሸጥለት ዘንድ ከቻላች ጠየቃት። ነገር ግን ለመሸጥ ምንም ስልጣን ስላልነበራትና የኔም እቅድም ባለማወቅዋ እንደማትቸል ነገረችው።

የኔው ገበያ ፍላጋ ውጤት አልባ በመሆኑ ወደ ቤቴ አመራሁኝ። ቤት በደረሰኩ ጊዜ ባለቤቴ የእለቱ ኹነቶች አወራችኝ። ባመለጠኝ እድል በጣም መጥፎ ስሜት ተሰማኝ። የደረሰ ቲማቲምን የምሸጥበት ቦታ ባለማግኘቴ ተበላሽቶ ቀረ።

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ለስልጠናው ተሳታፊ አርሶ አደሮች ጠይቁ፡-

- ✓ በታሪኩ የሰማችሁት ሁኔታ በእናንተ አጋጥም ያውቃልን?
- ✓ ችግሩ የተከሰተው ለምን ይመስላችኋል?
- ✓ ይህ አይነት ችግር እንዴት ሊቀረፍ ይችላል?

ሳጥን 2/ Column2:- ስለ አንድ በግብርና የሚተዳደር ቤተሰብ እማወራ ታሪክ

ባለቤቴ “ ቀይ ሽንኩርት ትርፋማ መሆኑ ሰምቻለሁኝ። ጠቅላላ ማሳችን ቀይ ሽንኩርት እንትከለው “ ብሎ ነገረኝ። እኔ ግን አንዲህ በማለት ሀሳቡን ተቃወምኩት “ አዎን እስማማለሁ ነገር ግን በግማሽ ማሳ ይሁን ፣ መላው ማሳችን አይሆንም

ምክንያቱም በርካታ ሌሎች አርሶ አደሮች ቀይ ሽንኩርት አንደተከሉ አይቻለሁ። በተጨማሪም ገና ብዙ ሰዎች ቀይ ሽንኩርት እንተከላለን ሲሉ ሰምቻለሁ። ምርታችን ለገበያ በምናደርሰበት ወቅት ዋጋው አንደሚቀንስ አውቃለሁ ። ባለቤቴ ግን ያልኩትን አልሰማኝም፣ ያሰበውን ብቻ አደረገ። በመጨረሻም እንደገና ስሜት ከፍተኛ ኪሳራ ደረሰብን ። ከዚህ መራራ ልምድ በኋላ ግን ባለቤቴ “ በዚህ ወቅት ምን ሰብል ብናመርት ጥሩ ይመስልላል” በማለት ይጠይቀኝ ያማክረኝ ጀምሯል።

ለስልጠናው ተሳታፊ አርሶ አደሮች ጠይቁ፡-

- ✓ ተመሳሳይ ሁኔታ በእናንተ አጋጥም ያውቃልን?
- ✓ ችግሩ የተከሰተው ለምን ይመስላችኋል?
- ✓ ይህ አይነት ችግር እንዴት ሊቀረፍ ይችላል ትላላችሁ?

7. የነኛው ቀን ማጠቃለያ

7.1. ደረጃ 5. የማጠቃለያ ክፍል

የክፍለ ጊዜው ዓላማ

ከስልጠና መርሃ ግብሩ ግብ አኳያ የስልጠናው ተሳታፊ አርሶ አደሮች በቂ ግንዛቤ መጨበጣቸውን ለማረጋገጥ

የሚፈጅው ጊዜ

15 ደቂቃ

አስፈላጊ ቁሳቁሶች

ኢያሰፈልግም

7.2. የትግበራ ክንውን አካሄድ

ሂደት	ተግባሮች
ደረጃ 1	የስልጠናው ተሳታፊ አርሶ አደሮች ከስልጠናው ምን እንደተማሩ ጥያቄ ይቀርብላቸዋል። በማስከተል በያንዳንዱ የስልጠናው ደረጃ የተዳሰሱትን ጠቃሚ ነጥቦች “አሁን ተሳታፊዎች ተረድተዋል” የተሰኘው ልምምድ በማስታወስ መረዳታቸውን ማረጋገጥ ።
ደረጃ 2	ለስልጠናው ተሳታፊ ቡድን ስለ ቀጣዩ የጾታ ድርጊት መርሀ-ግብር ማዘጋጀት ፕሮግራም የሚዘጋጅበት ቀን ማሳወቅ
ደረጃ 3	የመዝገብ ንግግር

8. የሥርዓተ-ይቅርታ ትንታኔ መተግበርያ 4

የድርጊት-መርህ ግብር ማዘጋጀት

8.1. ደረጃ 6. የሥርዓተ-ይቅርታ ድርጊት-መርህ ግብር ማዘጋጀት

አላማ

በዚህ በፊት የሰራተኛው መልመኛዎችና የውይይት ነጥቦች ለመከለስ።

በሴቶች ላይ የተጫነው ከባድ የስራ ጫና ለመቀነስ የቤተሰብ አባላትን በማሳተፍ የጾታ ምላሽ የድርጊት መርህ-ግብር ለማዘጋጀት።

የሚፈጀው ጊዜ

- 15 ደቂቃ ለማጠቃለል
- አንድ (1) ሰዓት የድርጊት መርህ-ግብር ለማዘጋጀት

የስልጠና ቁሳቁስ

ተገላጭ ቻርት * ማስመሪያ * መፃፊያ ማርከር

8.2. የትግበራ ክንውን አካሄድ

ሂደት	ዋና ተግባር						
ደረጃ 1	ወደ ሁለተኛው ዙር ሥርዓተ-ይቅርታ ስልጠና የእንኳን ደህና መጣችሁ ንግግር። የስልጠናው ተሳታፊ አርሶ አደሮች ካለፈው ስልጠና የተማራፋት አንኳር ነጥቦች ማስታወስ። ለማረጋገጥ የተዳሰሱትን ጠቃሚ ነጥቦች “ አሁን ተሳታፊዎች ሁሉንም ልምምዶችን ተረድተዋል” የሚለውን ማስታወስ የተሰኘው ልምምድ በማስታወስ ።						
ደረጃ 2	በዚህ ክፍል ደግሞ የስልጠናው አላማ በሴቶች ላይ የተጫነው ከባድ የስራ ጫና የቤተሰብ አባላት በማሳተፍ መመቀነስ መሆኑ ማብራራት ያስፈልጋል። የበሴቶች ከባድ የስራ ጫና እንዴት መቀነስ እንደሚቻል ውይይት ማድረግ። በማስከተለል የጾታ ምላሽ የድርጊት መርህ-ግብር በማዘጋጀት።						
ደረጃ 3	ከታች በተሰጠው ቅጽ “ የድርጊት መርህ-ግብር” በመሙላት/በማዘጋጀት						
አላማ	እጅግ አድካሚ ስራ	ተግባር	መቼ		አስፈላጊ ሀብት	ፈጻሚ አካል	ክትትል
የሴቶች ስራ ጫና መቀነስ	ውሀ መቅዳት	የተሻሻለ ምድጃ መግዛት	ግንቦት 2021 በሚቀጥለው የምርት ወቅት የአትክልት ሽያጭ ሲደርስ		ጥሬ ገንዘብ (ብር 1,000)፣ የሰው ጉልበት ምድጃው ለመገንባት	እያንዳንዱ ተሳታፊ ቡድን	የልማት ስራተኞች እና ቡድን መሪ

ተሳታፊዎችን ከሁሉ የበለጠ በጣም አድካሚና ጊዜ የሚፈጅ ስራ ምንድን ነው በማለት መጠየቅ

መፍትሔ ከመስጠት አንጻር- ብዙ ጉልበትና ወጭ የማይጠይቅ ተግባር እንዲጠቁሙ ማድረግ

ትክክለኛ የጊዜ ገደብ ማስቀመጥ

ቁልፍ የ ግንዛቤ/ክህሎት መፈተሻ ነጥቦች

- የስልጠናው ተሳታፊዎች የበሴቶች ከባድ የስራ ጫና ማቃለል የሚያስችል የድረት መርሃ-ግብር መቅረጽ ችለዋል፤
- የድረት መርሃ-ግብር ለመተግበር አነስተኛ የውጭ ግብአት ብቻ ከታከለበት ትልቅ ለውጥ ማምጣት ያስችላል ።

ድህረ-ስልጠና የድረት መርሃ-ግብር መሰረት ቀጣይነት ያለው ክትትል ድጋፍ መኖር የአርሶ ደሮች ባህሪያዊ ለውጥ ለማምጣት ወሳኝ ሚና አለው። ለዚህም የቀበሌ ልማት ሰራተኞችና ወረዳ ባለሙያዎች የአርሶ ደሮች መሻሻል በማስቀጠል ድጋፍ እንድያደርጉ ይበረታታሉ። የተገኙ በጎ ልምዶች በአርሶ ደሮች መካከል ልውውጥ ማድረግ አንዱ ከሌላው ትምህርት በመቅሰም ስነ-ጾታ ማካተትን ለመተግበር የሚያደርጉትን ጥረት ማገዝ ወሳኝ ነው።